

Scootmobielen in gemeenschappelijke verkeersruimte

Advies 2301

Trefwoorden:	Bouwbesluit 2012, brandveilig gebruik, gezondheidszorgfunctie, zorgplicht, handhaving, bestaande bouw, inrichting & aankleding, vluchtroute
Datum:	22 februari 2023
Status:	<i>Definitief</i>

Dit advies is opgesteld voor deze specifieke casus en is niet algemeen geldend. Het is tot stand gekomen met de door partijen aangeleverde gegevens. Deze publieke versie is geanonimiseerd waardoor niet alle documenten waarop dit advies gebaseerd is, herkenbaar zijn weergegeven.

Beschrijving

In een bestaand verzorgingshuis heeft de gemeente twee keer een inspectie brandveiligheid uitgevoerd. Daarbij is geconstateerd dat scootmobielen van de bewoners geregeld op bepaalde plekken in verkeersruimten worden gestald waardoor ook een vluchtroute voert. De gemeente heeft de instelling hierop meermaals aangesproken en heeft geconstateerd dat er geen verandering is gekomen in het aantal scootmobielen dat gestald wordt in die verkeersruimten.

De gemeente is van mening dat de vuurlast van deze scootmobielen en de daarbij behorende rookontwikkeling bij brand kan zorgen voor situaties waarin vluchtroutes niet meer bruikbaar zijn. Daardoor kunnen slachtoffers vallen. De zorginstelling is van mening dat een duidelijk wettelijk kader voor het plaatsen van scootmobielen in verkeersruimten waardoor een vluchtroute voert, ontbreekt en dat ook in de indertijd afgegeven gebruiksvergunning geen voorwaarden zijn opgenomen.

1 / 5

De gemeente heeft daarop besloten de zorginstelling aan te schrijven met het voornemen een Last onder Dwangsom op te leggen bij het blijven voortbestaan van deze situatie. Als maximale grenswaarde voor het stallen van scootmobielen in een verkeersruimte waardoor een vluchtroute voert in een gezondheidszorgfunctie, hanteert de gemeente de grenswaarden voor het stallen van scootmobielen zoals beschreven in de handreiking 'Brandveilig gebruik van vluchtroutes' uit 2020 van Nieman R.I. Daarin is bepaald dat in een dergelijke situatie geen scootmobielen geplaatst mogen worden in verkeersruimten waardoor een vluchtroute voert, met een volume van minder dan 500 m³.

Adviesvraag

Wat is het standpunt en het advies van de ATGB over het stallen van scootmobielen en het gebruik van de handreiking 'Brandveilig gebruik van vluchtroutes' van Nieman R.I. als kader voor de handhaving?

Standpunt belanghebbende

Op het gebied van het stallen van scootmobielen bestaat er geen duidelijke wetgeving. De gemeente heeft onze zorginstelling hier wel op aangeschreven en verwijst naar een Handreiking 'Brandveilig gebruik van vluchtroutes' van Nieman raadgevende adviseurs. Dit is volgens ons geen wettelijke basis.

Tevens is hierover in de gebruiksvergunning niets benoemd, simpelweg omdat ten tijde van de bouw er nog geen scootmobielen bestonden.

Scootmobielen in gemeenschappelijke verkeersruimte

Advies 2301

Standpunt bevoegd gezag

Op 11 mei 2022 en 28 september 2022 kwam onze toezichthouder langs in de betreffende zorginstelling om de brandveiligheid te controleren. Tijdens de controles is geconstateerd dat een aantal scootmobiel gestald worden in verkeersruimten (gangen) die minder dan 500 m³ inhoud hebben. U dient deze scootmobiel voor 6 februari 2023 te verwijderen en verwijderd te houden uit deze ruimtes omdat ze een te grote vuurlast hebben (overtreding artikel 7.10 en 7.16 Bouwbesluit).

We hebben ons hierbij gebaseerd op de Handreiking 'Brandveilig gebruik van vluchtroutes' van Nieman. Op basis van categorie C van deze handreiking mogen er geen scootmobiel geplaatst worden in verkeersruimten met een inhoud kleiner dan 500 m³.

Ten slotte is ook geconstateerd dat er oplaadstations geplaatst zijn in een linnenkast. Dit leidt tot een hoge vuurlast met ontstekingsbron. De oplaadstations in de linnenkast moeten verwijderd worden (overtreding artikel 7.10 en 7.16 Bouwbesluit 2012). Inmiddels is het bewuste oplaadstation verwijderd.

Nadere toelichting

Het valt op dat jaarlijks het aantal scootmobiel lijkt toe te nemen in het pand. Hoewel er een volledige dekking van de brandmeldinstallatie aanwezig is dient er nog wel uit het gebouw gevlucht te kunnen worden. Het grote gevaar hierbij is uiteraard de rookontwikkeling bij brand.

Aandacht is gewenst voor de geplaatste scootmobiel in het gebouw. De kans op brand op een vluchtroute neemt hierdoor toe en het ontvluchten en redden van personen wordt erdoor bemoeilijkt. Elk jaar lijkt het aantal scootmobiel toe te nemen zonder dat hier (bijvoorbeeld) organisatorisch iets mee gedaan wordt. Tijdens de controle van 11 mei 2022 is uw organisatie hiervan op de hoogte gebracht. Echter is hier niets mee gedaan omdat naar eigen zeggen van uw personeel; "hier geen specifieke regelgeving voor geschreven is."

2 / 5

Gaandeweg het jaar heb ik uw medewerkers een handreiking hierover toegestuurd (handreiking op 25 mei 2022 en een videolink op 3 augustus 2022). Dit betreft het document: 'Handreiking brandveilig gebruik van vluchtroutes 2020' van Nieman ingenieurs. Hierin is onderbouwd welke vuurlast al dan niet is toegestaan in verkeersruimtes met verschillende volumes.

Samengevat volgens deze Handreiking;

"Om de vluchtroutes in geval van brand bruikbaar te houden liggen ze buiten de brandcompartimenten. Logischerwijs is de gedachte dat in een vluchtroute, buiten de brandcompartimenten, geen rekening wordt gehouden met brand en dat daarom de vluchtroute moet worden vrijgehouden van vuurlast. Natuurlijk moet de vluchtroute in het gebouw ook voldoende ruimte bieden om vuurlast te kunnen toestaan. De vluchtroute mag niet zodanig belemmerd worden dat deze niet meer gebruikt kan worden. Immers, bij brand in een woning moet het gebouw ontruimd kunnen worden. Objecten en obstakels in de vluchtroute kunnen dan alleen worden toegestaan wanneer er voldoende vrije ruimte overblijft.

Welke vuurlast in de vluchtroute kan worden toegestaan hangt niet alleen af van het object, maar ook van de verkeersruimte waardoor de vluchtroute voert. In een grote verkeersruimte worden de ruimtecondities minder snel bedreigend voor de aangrenzende woningen dan in een kleine verkeersruimte.

Scootmobielen in gemeenschappelijke verkeersruimte

Advies 2301

Of het woongebouw geschikt is voor vuurlast in de vluchtroute hangt af van de kwaliteit van de scheidingsconstructie tussen woningen en vluchtroute en de beschikbare vrije doorgang langs de vuurlast in de verkeersruimte. Wanneer hieraan wordt voldaan zijn de volgende combinaties van verkeersruimte en vuurlastcategorieën volgens de tabel in de handreiking mogelijk. Daarin is ook aangegeven hoe groot de onderlinge afstand moet zijn wanneer er meerdere lokale vuurlasten in de vluchtroute aanwezig zijn”.

In het hier bedoelde gebouw gaat het om een paar locaties waar scootmobiel worden gestald en/of opgeladen. Dit gaat dan om ruimten op de begane grond, namelijk nabij de achteruitgang. Op de eerste etage in de gang nabij kamer 2.04 en in de gang op de derde etage in het “nieuwe gedeelte” boven het restaurant (zie bijlages 3, 4 en 5). Er moeten restricties gesteld worden aan de vuurlast om niet bedreigend te worden voor de woningen die op die vluchtroutes zijn aangewezen.

Uitgangspunten

Het advies is gebaseerd op de volgende documenten:

1. Adviesaanvraag van 7 december 2022;
2. Brief ‘Voornemen dwangsom brandveilig gebruik’ van 7 november 2022 door de gemeente, met kenmerk 0171108663;
3. Kort verslag ‘Zienswijzegesprek’ van 28 november 2022 tussen de zorginstelling en de gemeente.

3 / 5

Inhoudelijke beschouwing adviesvraag

De adviescommissie heeft bij de behandeling van de adviesvraag het volgende overwogen:

- Het is verboden om in een bouwwerk voorwerpen of stoffen te plaatsen waardoor brandgevaar wordt veroorzaakt of bij brand een gevaarlijke situatie wordt veroorzaakt (Bouwbesluit 2012 artikel 7.10), of waarbij het gebruik van vluchtmogelijkheden en het redden van personen of dieren bij brand wordt belemmerd (Bouwbesluit 2012 artikel 7.16).
- Voor een bestaande vluchtroute in vrijwel elke gebruiksfunctie geldt dat een vrije doorgang met een breedte van ten minste 0,5 m aanwezig moet zijn (Bouwbesluit 2012 artikel 2.117 vierde lid). De vrije breedte van een doorgang is de ‘kleinste afstand tussen constructieonderdelen aan weerskanten van een doorgang’ (Bouwbesluit 2012, artikel 1.1 eerste lid). Een scootmobiel is geen constructieonderdeel.
- Strijd met een van deze voorschriften, kan aanleiding zijn voor handhaving door het bevoegd gezag. Daarbij dient het bevoegd gezag te motiveren op grond waarvan strijd met de voorschriften is geconstateerd.
- In dit geval constateert het bevoegd gezag dat de aanwezigheid van scootmobielen in besloten verkeersruimten waardoor een vluchtroute voert, een zodanige vuurlast oplevert, dat de kans op brand toeneemt en dat bij brand het gevaar bestaat dat het vluchten en redden van personen bemoeilijkt wordt, met name vanwege de voorziene rookontwikkeling.
- De ATGB kan zich vinden in de redenering van het bevoegd gezag dat de kans op brand toeneemt bij de aanwezigheid van een of meerdere scootmobielen in een verkeersruimte waardoor een vluchtroute voert en dat daarbij de kans toeneemt dat een vluchtroute onbruikbaar wordt als gevolg van de warmtestraling en als

Scootmobielen in gemeenschappelijke verkeersruimte

Advies 2301

gevolg van de te verwachten grote rookontwikkeling en -verspreiding. De kans op slachtoffers bij brand neemt hierdoor toe.

- Er zijn eisen gesteld aan de brandklassen van de naar de binnenlucht gekeerde zijden van beschermde, extra beschermde en overige vluchtroutes (Bouwbesluit 2012, artikel 2.67, voor bestaande bouw). Ook aan het brandgedrag van de aankleding van besloten ruimten zijn eisen gesteld (Bouwbesluit 2012, artikel 7.4).
- Het is niet verboden om objecten of voorwerpen in een al dan niet gemeenschappelijke verkeersruimte te plaatsen. Er mogen echter, zoals uit het eerste aandachtspunt blijkt, geen objecten of voorwerpen zijn waardoor brandgevaar wordt veroorzaakt of bij brand een gevaarlijke situatie wordt veroorzaakt of waarbij het gebruik van vluchtmogelijkheden en het redden van personen of dieren bij brand wordt belemmerd.
- Het document 'Brandveilig gebruik van vluchtroutes' uit 2020, van Nieman R.I. heeft geen wettelijke basis, in de zin dat dit niet is aangestuurd door het Bouwbesluit 2012.
- De gemeente zal elk handhavend optreden op de juiste wijze moeten motiveren. De gemeente mag bij die motivering gebruik maken van een relevante niet-wettelijk aangestuurde handreiking.
- Het bevoegd gezag heeft de aanbevelingen uit de handreiking 'Brandveilig gebruik van vluchtroutes' aangehouden als uitgangspunt voor handhavend optreden op grond van artikel 7.10 en 7.16.
- In deze handreiking is een tabel opgenomen met volgens Nieman R.I. acceptabele minimale afstanden tussen aanwezige vuurlast van objecten in een besloten verkeersruimte waardoor een vluchtroute voert. De hierin gehanteerde afstanden zijn afhankelijk van het volume van de verkeersruimte en het type vuurlast en de aanwezigheid van een ontstekingsbron.
- In het geval van deze casus van besloten verkeersruimten met een volume kleiner dan 500 m³, wordt volgens de handreiking aanbevolen om geen vuurlast van categorie C toe te staan, zoals een scootmobiel met ontstekingsbron en laadmogelijkheid.
- De ATGB kan zich vinden in de risicogerichte wijze van het maken van combinaties van volume, vuurlast, te hanteren afstand en de aanwezigheid van ontstekingsbronnen. De ATGB heeft echter geen inzicht in de herkomst van de in deze tabel gebruikte grenswaarden. Mogelijk is de achtergrond van de cijfers wel inzichtelijk gemaakt in het bij de handreiking opgestelde achtergronddocument. Dit is niet aangeleverd aan de ATGB en de ATGB zal hierover zelf geen algemene uitspraken doen.
- De ATGB kan zich, desondanks, voorstellen dat dergelijke risicogericht opgestelde combinaties van de volumes van besloten ruimten, aanwezige vuurlast en ontstekingsbronnen en minimaal te hanteren afstanden tussen aanwezige vuurlast, hierin een goed kader kunnen bieden bij het motiveren van het wel of niet voldoen aan de artikelen 7.10 en 7.16 uit Bouwbesluit 2012.
- Slechts het verwijzen naar een niet-wettelijk aangestuurde handreiking is, naar het oordeel van de ATGB, echter onvoldoende. Bij de aanschrijving dient de gemeente ook te motiveren waarom deze handreiking in dit geval als passend gezien wordt. Die motivering is niet in de aangeleverde gegevens aangetroffen.

4 / 5

Scootmobielen in gemeenschappelijke verkeersruimte

Advies 2301

Advies

Gelet op het voorgaande adviseert de ATGB in deze casus als volgt over de toepassing van de bouwvoorschriften:

Wat is het standpunt en het advies van de ATGB over het stallen van scootmobielen en het gebruik van de handreiking 'Brandveilig gebruik van vluchtroutes' van Nieman R.I. als kader voor de handhaving?

Naar het oordeel van de ATGB mag een niet-wettelijk aangestuurde handreiking, zoals in dit geval de handreiking 'Brandveilig gebruik van vluchtroutes' uit 2020 van Nieman R.I. als leidraad worden gebruikt bij de motivering door het bevoegd gezag dat niet wordt voldaan aan de artikelen 7.10 en 7.16 van het Bouwbesluit 2012.

Slechts het verwijzen ernaar is echter onvoldoende motivering voor handhavend optreden. Het bevoegd gezag dient aannemelijk te maken waarom de in deze handreiking aangegeven uitgangspunten in dit specifieke geval passend zijn voor het trekken van de conclusie dat niet wordt voldaan aan artikel 7.10 en 7.16 van het Bouwbesluit 2012. De motivering van het bevoegd gezag over deze koppeling tussen de handreiking en deze casus is niet aangetroffen.

